

Задорожна І. П.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Косович О. В.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩ ПЕРЕМІКАННЯ ТА ЗМІШАННЯ КОДІВ У КОНТЕКСТІ БІЛІНГВІЗМУ

У статті досліджено ключові аспекти явищ перемикання коду (*code-switching*) та змішання кодів (*code-mixing*) у сучасній лінгвістиці, зосереджено увагу на їх теоретичному розмежуванні та практичному застосуванні в білінгвальних контекстах. Проаналізовано основні підходи до визначення цих понять, зокрема формальні та прагматичні критерії, запропоновані провідними дослідниками, такими як Ш.Н. Срідар, К. Майєрс-Скоттон і М. Клайн. Установлено, що перемикання коду характеризується свідомим і маркованим використанням двох або більше мов для вираження комунікативних інтенцій, часто з метою підкреслення соціального статусу, освіти чи культурної належності.

Визначено, що змішання кодів, на відміну від перемикання, відбувається плавно, несвідомо і є зумовленим типовим узусом у білінгвальному середовищі, без обов'язкової прагматичної мети. Порівняно погляди Ш.Н. Срідара, який розмежує ці явища за формальною ознакою (змішання кодів обмежується одним реченням, а перемикання виходить за його межі), та К. Майєрс-Скоттон, яка акцентує на маркованості перемикання коду. Досліджено пропозицію М. Клайна щодо введення термінів «трансференція» (перенесення мовних одиниць) і «трансверсія» (перехід на іншу мову), а також його класифікацію 12 типів міжмовної трансференції, включаючи морфологічну, синтаксичну та семантичну.

Проаналізовано соціолінгвістичні та прагматичні аспекти перемикання коду, зокрема його роль як інструменту стилістичного контрасту на парадигматичному рівні. Встановлено, що іношомовні вкраплення, такі як французьке «*du jour*» замість англійського «*of the day*» у тексті *Cosmopolitan*, функціонують як виражальні засоби для досягнення емоційно-естетичних цілей, збагачуючи мовну структуру. Виявлено, що перемикання коду може розглядатися як окремий випадок інтерференції або спосіб збагачення мови через запозичення, що сприяє формуванню гібридних культурних ідентичностей у глобалізованому медіапросторі.

Оцінено приклади з англомовних джерел (*Vogue*, *Tatler*, *Cosmopolitan*), які ілюструють використання французьких фразеологізмів для створення стилістичного ефекту та підкреслення культурної компетентності. Підкреслено, що змішання кодів відображає природну інтеграцію мовних систем у білінгвальному контексті. Запропоновано напрямки подальших досліджень, зокрема порівняльний аналіз перемикання та змішання кодів у різних жанрах (реклама, література, соціальні медіа), уточнення термінології та вивчення їхнього впливу на формування сучасних культурних наративів у глобалізованому світі.

Ключові слова: перемикання коду, змішання кодів, білінгвізм, маркованість, трансференція, трансверсія, прагматика, соціолінгвістика, запозичення, стилістичний контраст.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці терміни «перемикання коду» та «змішання кодів» використовуються для опису явищ мовного контакту в білінгвальних середовищах, однак їх чітке розмежування залишається дискусійним. Незважаючи на спроби дослідників, таких як Ш.Н. Срідар, К. Майєрс-Скоттон та М. Клайн, запропонувати критерії диференціації цих понять (формальні, прагматичні чи функціональні), єди-

ної думки щодо їх визначення та класифікації немає. Проблема полягає в необхідності уточнення термінологічних меж між перемиканням і змішанням кодів, а також у визначенні їх ролі як стилістичних і комунікативних засобів у контексті соціолінгвістичних і прагматичних аспектів. Відсутність чіткої класифікації ускладнює аналіз цих явищ у мовній практиці, зокрема в ситуаціях, коли іношомовні вкраплення використовуються для

створення стилістичного контрасту чи передачі екстралінгвістичної інформації. Таким чином, виникає потреба в поглибленому дослідженні природи цих процесів, їх функціональних особливостей та впливу на комунікативні інтенції мовців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика перемикавання коду (*code-switching*) та змішання кодів (*code-mixing*) залишається однією з ключових у сучасній лінгвістиці, охоплюючи соціолінгвістичні, прагматичні, когнітивні та прикладні аспекти. Ці явища, які виникають у багатомовних середовищах, активно досліджуються в контексті їхньої ролі в комунікації, освіті, комп'ютерній лінгвістиці та соціокультурних взаємодіях. Останні публікації (2020–2025 рр.) свідчать про значний прогрес у розумінні цих процесів, а також про появу нових підходів до їх класифікації та практичного застосування.

Серед ключових науковців, які зробили вагомий внесок у вивчення перемикавання та змішання кодів, слід відзначити Ш.М. Срідара, який запропонував формальну диференціацію цих понять, наголошуючи, що змішання кодів відбувається в межах одного речення, тоді як перемикавання коду виходить за ці межі [16]. К. Майєрс-Скоттон розвинула теорію маркованості, стверджуючи, що перемикавання коду зазвичай має прагматичну мету і є маркованим, на відміну від немаркованого змішання кодів, яке відображає типовий узус у білінгвальному середовищі [13]. М. Клайн увів поняття «*трансференція*» та «*трансверсія*», пропонуючи розглядати перенесення мовних одиниць і перехід між мовами як окремі аспекти мовного контакту, та виділив 12 типів міжмовної трансференції, включаючи морфологічну, синтаксичну та прагматичну [8].

Джон Дж. Гамперз, піонер у вивченні соціолінгвістичних аспектів перемикавання коду, наголошував на його ролі як інструменту соціальної ідентичності та комунікативної стратегії [10]. Його роботи заклали основу для розуміння перемикавання коду як засобу вираження соціального статусу чи групової належності. П. Ауер досліджував прагматичні функції перемикавання коду, пропонуючи розглядати його як контекстуально зумовлене явище, що залежить від інтеракційних стратегій мовців [4].

У сфері освіти значний внесок зробили дослідники, які аналізують перемикавання коду в багатомовних класах. Наприклад, Лі Вей у своїх дослідженнях аналізує *code-switching* як інструмент

транслінгвізму, що сприяє гнучкому використанню мовних ресурсів у навчанні [11].

Когнітивні аспекти перемикавання коду досліджувалися такими вченими, як Ж. Трейфферс-Даллер, яка акцентувала увагу на взаємодії *code-switching* із когнітивним контролем, демонструючи, як ці процеси впливають на увагу та пам'ять білінгвів [17].

У соціокультурному контексті значний інтерес викликають роботи, що аналізують перемикавання коду в медіа. Наприклад, Ш. Поплак досліджувала його використання в поп-культурі та рекламі, підкреслюючи стилістичні функції іншомовних вкраплень [15].

Проте, незважаючи на значний прогрес, питання термінологічного розмежування перемикавання та змішання кодів, а також їхньої інтеграції в освітні, когнітивні та комп'ютерні моделі залишаються відкритими. Подальші дослідження потребують міждисциплінарного підходу для поглиблення розуміння цих явищ у різних контекстах.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати відмінності між перемиканням та змішанням кодів у лінгвістичному та прагматичному аспектах, спираючись на сучасні теоретичні підходи (Ш.Н. Срідар, К. Майєрс-Скоттон, М. Клайн), та оцінити їхній вплив на стилістичні засоби мовлення.

Виклад основного матеріалу. У сучасній науковій лінгвістичній літературі явище мовного контакту, що розглядається в межах цієї роботи, характеризується низкою термінів, серед яких найпоширенішими є «*перемикавання коду*» (*code-switching*), «*зміна коду*» (*code alternation*) та «*змішання кодів*» (*code-mixing*). Ці терміни відображають різні аспекти використання двох або більше мов у процесі комунікації, однак їхнє точне визначення та розмежування залишаються предметом активних дискусій у лінгвістичній спільноті. Кожен із цих термінів має свої нюанси, що залежать від контексту, теоретичного підходу та дослідницької перспективи, що ускладнює їхнє однозначне трактування. Питання про необхідність чіткого розмежування понять «*перемикавання коду*» та «*змішання кодів*» є особливо дискусійним, оскільки різні вчені пропонують власні критерії для їхньої диференціації, спираючись на формальні, функціональні або прагматичні ознаки.

Так, Ш.Н. Срідар, один із ключових дослідників цього явища, пропонує розрізняти перемикавання та змішання кодів на основі формальної ознаки: змі-

шання кодів відбувається в межах одного речення, коли елементи різних мов інтегруються на рівні синтаксичних або лексичних одиниць, тоді як перемикування коду передбачає варіювання між мовами за межами одного речення, наприклад, у межах діалогу чи ширшої текстової структури [16, с. 409]. Такий підхід акцентує увагу на структурних аспектах явища, однак не враховує прагматичних чи соціолінгвістичних функцій, які можуть впливати на вибір мовного коду.

Інші лінгвісти, зокрема К. Майєрс-Скоттон, підкреслюють функціональні та прагматичні відмінності між цими явищами. Перемикування коду, на думку багатьох дослідників, є «свідомим і маркованим актом, що відображає особливе вміння білінгвів використовувати дві мови для вираження своїх комунікативних інтенцій, часто зумовлених соціальними чи культурними чинниками» [13, с. 46]. За Майєрс-Скоттон, «перемикування коду завжди має маркований характер, тобто воно свідомо використовується мовцем для досягнення певного ефекту в комунікації, наприклад, для підкреслення соціального статусу, демонстрації освіти чи вираження належності до певної соціальної або культурної групи» [14, с. 122]. Маркованість у цьому контексті означає, що вибір іншомовного елемента є не випадковим і спрямованим на досягнення конкретного прагматичного результату, такого як привернення уваги слухача чи створення стилістичного контрасту.

На противагу цьому, змішання кодів часто розглядається як менш свідомий процес, зумовлений типовим узусом у білінгвальному середовищі, де використання елементів різних мов є природною частиною мовленнєвої практики. Змішання кодів зазвичай відбувається плавно, без чіткої мети підкреслити певний елемент, і відображає глибоку інтеграцію мовних систем у свідомості мовця. Наприклад, у білінгвальних спільнотах, де дві мови активно співіснують, змішання кодів може бути настільки звичним, що мовці не усвідомлюють переходів між мовами, використовуючи їх як єдину гібридну систему.

Перемикаючись із однієї мови на іншу, мовець не лише передає основний зміст повідомлення, але й включає до нього екстралінгвістичну інформацію, яка може стосуватися його соціального статусу, рівня освіти, культурної ідентичності чи приналежності до певної класової або професійної групи. Наприклад, у модних журналах, таких як *Vogue* чи *Tatler*, використання французьких фразеологізмів в англійському тексті (як-от «*Quelle horreur*» замість «*Oh my god*») – «*Quelle*

horreur, then, to witness Hedi Slimane going out with an eighties flashback to giant shoulders, clingy minis, puffball skirts, and glitzy bows at Saint Laurent?» [Vogue USA August, 2016] слугує не лише для стилістичного ефекту, але й для демонстрації культурної обізнаності автора, його зв'язку з високою модою чи елітарною культурою. Такі вкраплення стають маркерами соціальної ідентичності, що дозволяють мовцю позиціонувати себе в певному соціокультурному контексті. Таким чином, перемикування коду виконує не лише комунікативну, але й соціолінгвістичну функцію, сприяючи формуванню іміджу мовця та впливаючи на сприйняття його повідомлення аудиторією.

Відтак, змішання кодів є складним лінгвістичним явищем, яке характеризується плавними та, як правило, несвідомими переходами між елементами різних мов у межах одного речення чи фрази, що забезпечує природну інтеграцію мовних систем у білінгвальному або мультилінгвальному контексті. На відміну від перемикування коду, яке часто є свідомим і маркованим актом, спрямованим на досягнення прагматичних чи стилістичних цілей, змішання кодів відбувається органічно, відображаючи типовий узус у білінгвальному середовищі, де мовці вільно комбінують елементи різних мов без явного наміру підкреслити соціальний чи культурний контекст. Наприклад, у реченні з *Tatler UK* – «*Kathryn fell for St. Barth's, with its red open-top cars, iced rosé wine in blue designer bottles and the fact that even the sign for rubbish sounds smart (espace poubelles, wouldn't you know?)*»), французький фразеологізм «*espace poubelles*» природно влітається в англійський текст, створюючи ефект гармонійного змішання культурних кодів без акценту на стилістичній маркованості.

М. Клайн зазначає, що основна відмінність між різними поглядами на ці лінгвістичні процеси полягає в інтерпретації терміна «перемикування коду»: одні дослідники розглядають його у порівнянні з суміжними явищами, такими як диглосія (функціональний розподіл мов у суспільстві), запозичення (інтеграція іншомовних одиниць у мову-реципієнт) чи білінгвізм (володіння двома мовами), тоді як інші вчені наголошують, що перемикування коду є специфічним видом мовного контакту, який не передбачає конвергенції чи взаємного зближення взаємодіючих мовних систем [7, с. 750]. Для уточнення цих понять М. Клайн пропонує розмежувати два типи міжмовної взаємодії: «трансференцію» (*transference*), що охоплює перенесення окремих мовних одиниць – від морфем

до цілих словосполучень – з однієї мови в іншу, та «трансверсію» (*transversion*), яка позначає повноцінний перехід на іншу мову в межах комунікативного акту [3, с. 72]. Такий підхід дозволяє систематизувати різноманітні прояви мовного контакту, виокремлюючи їхні механізми та функції. Наприклад, трансференція може проявлятися у включенні окремих іншомовних слів чи фраз (як «*du jour*» замість «*of the day*»), тоді як трансверсія передбачає більш масштабний перехід, наприклад, зміну мови для цілого висловлювання чи його частини. Ця класифікація, за М. Клайном, сприяє глибшому розумінню динаміки мовного змішання та його ролі у формуванні стилістичних і прагматичних ефектів у комунікації, особливо в глобалізованих медіа та рекламі, де змішання кодів стає дедалі поширенішим явищем, що відображає культурну гібридність сучасного суспільства.

Деякі сучасні лінгвісти вважають, що перемикання коду розглядає вкраплення як спосіб пристосування до соціального тиску і можливість використання всіх можливих експресивних засобів у рамках мовної структури [12, с. 101].

Перемикання кодів, тобто чергування двох або більше мов чи мовних різновидів у межах однієї комунікативної події, тісно пов'язане з соціолінгвістичними та прагматичними аспектами, які визначають його появу та функції. Ці аспекти підкреслюють складну взаємодію між мовним вживанням, соціальним контекстом і комунікативними намірами, позиціонує перемикання кодів як багатогранне явище в білінгвальних і мультилінгвальних середовищах.

З соціолінгвістичної перспективи перемикання кодів є динамічним інструментом для формування соціальних ідентичностей, зміцнення міжособистісних зв'язків і підкреслення культурної належності. Воно часто використовується для позначення приналежності до певної соціальної групи, зміцнення соціальних зв'язків або демонстрації культурної компетентності в межах конкретної спільноти. Наприклад, у білінгвальних контекстах мовці можуть переходити на певну мову, щоб асоціювати себе з конкретною соціальною групою чи підкреслити спільні культурні цінності.

Перемикання кодів також відображає динаміку влади та соціальні ієрархії. У професійних або формальних контекстах мовці можуть переходити на домінуючу мову, щоб підкреслити авторитет чи експертність, тоді як у неформальних ситуаціях вони можуть використовувати мову меншини для вираження солідарності чи близькості. Крім того, перемикання кодів може слугувати маркером

соціального статусу, освіченості чи глобальної обізнаності, особливо в постколоніальних або діаспорних спільнотах, де мультилінгвізм є нормою.

Соціолінгвістична роль перемикання кодів також проявляється в його здатності допомагати орієнтуватися в соціальних нормах і очікуваннях. У мультикультурних середовищах мовці можуть перемикає коди, щоб адаптуватися до співрозмовників, уникати непорозумінь або враховувати мовні вподобання аудиторії. Така адаптивність особливо актуальна в глобалізованих умовах, де взаємодія через мовні та культурні межі стає дедалі поширенішою.

З прагматичної точки зору, перемикання кодів є стратегічним інструментом для досягнення конкретних комунікативних цілей. Воно дозволяє мовцям передавати нюансовані значення, підкреслювати певні ідеї або створювати стилістичні ефекти, які посилюють вплив їхнього повідомлення. Згідно з моделлю маркованості К. Майєрс-Скоттон, «перемикання кодів часто є маркованим вибором, який свідомо використовується для позначення зміни контексту, тону чи наміру» [13].

Перемикання кодів також сприяє управлінню дискурсом, виконуючи роль контекстуалізаційного сигналу, як це запропоновано в рамках аналізу П. Ауера [5]. Воно може позначати зміну теми, підкреслювати ключові моменти або структурувати діалог, допомагаючи мовцям ефективно передавати свої наміри. Наприклад, у білінгвальних розмовах перемикання кодів може використовуватися для виділення гумористичного чи іронічного ефекту, як у випадку з французьким «*espace roubles*» у *Tatler UK*, що відображає природну інтеграцію мовних систем і додає тексту стилістичної виразності. Крім того, перемикання кодів може слугувати інструментом для досягнення емоційно-естетичних цілей, збагачуючи мовну структуру та створюючи контраст на парадигматичному рівні.

Соціолінгвістичні та прагматичні аспекти перемикання кодів підкреслюють його роль як потужного інструменту в білінгвальних і мультилінгвальних контекстах. З соціолінгвістичної точки зору, воно відображає соціальні структури, ідентичності та культурні зв'язки, тоді як з прагматичної – слугує засобом для реалізації комунікативних стратегій, стилістичного збагачення та управління дискурсом. У глобалізованому світі, де мультилінгвізм і культурна гібридність стають нормою, перемикання кодів відіграє ключову роль у формуванні сучасних комунікативних практик і культурних наративів.

Перемикання коду нерідко розглядалося як окремий випадок інтерференції, а вживання слів однієї мови в іншій розумілося як спосіб «збагачення» ресурсів мови, що приймає, у рамках вивчення запозичень [9, с.212].

Найчастіше вибір іншомовної форми передбачає відмову від уже наявної в системі мови приймача синонімічної форми, тим самим протиставляючи їй альтернативний спосіб вираження комунікативних інтенцій іноземною мовою. Наприклад: «*The simpler safer abs exercise du jour has a strange name but it's even more effective*» (www.cosmopolitan.com).

У наведеному прикладі ми можемо спостерігати, як автор замінює англійський фразеологізм «*of the day*» синонімічним фразеологізмом із французької мови, щоб виразити комунікативні інтенції мовця та підкреслити стилістичну забарвленість цього фразеологізму на парадигматичному рівні (*du jour* – *of the day*).

Отож, перемикання коду є не лише функціональним інструментом комунікації у білінгвальному середовищі, але й потужним стилістичним засобом, що дозволяє створювати контраст на парадигматичному рівні, підкреслюючи виразність і унікальність мовлення [4, с.70].

Іншомовні вкраплення, які використовуються в межах перемикання коду, виконують роль виражальних засобів, що додають тексту або висловлюванню емоційно-естетичного забарвлення. Такі стилістичні прийоми, хоча й не завжди несуть конкретний семантичний зміст, відіграють важливу роль у формуванні тону, настрою чи соціального контексту повідомлення. Наприклад, використання французького фразеологізму «*Quelle horreur*» в англійському тексті (як у прикладі з «Vogue USA») не лише замінює англійський еквівалент, але й сигналізує про культурну компетентність мовця, його освіченість або належність до певного соціального кола, що посилює прагматичний ефект висловлювання. Таким чином, іншомовні вкраплення стають частиною ширшого арсеналу мовних ресурсів, нарівні з метафорами, алюзіями чи іншими стилістичними фігурами, що використовуються для створення естетичного враження чи підкреслення індивідуальності мовця. Вони дозволяють не лише урізноманітнити мовлення, але й створювати додаткові смислові нашарування, що збагачують комунікативний акт і сприяють глибшому взаєморозумінню в умовах міжкультурної взаємо-

дії. З цього випливає, що іншомовні вкраплення, як і інші стилістичні засоби, відіграють ключову роль у формуванні багатограних комунікативних стратегій, особливо в глобалізованому медіапросторі, де змішання культурних і мовних кодів стає дедалі поширенішим явищем.

Висновки. Відтак, перемикання коду та змішання кодів є окремими, але взаємопов'язаними явищами у білінгвальному мовленні. Перемикання коду характеризується маркованістю, що відображає прагматичні інтенції мовця (підкреслення статусу, освіти чи соціальної належності), тоді як змішання кодів відбувається плавно, несвідомо і відображає типовий узус у білінгвальному середовищі. За С.М. Срідаром, основна формальна відмінність між цими явищами полягає в межах їхнього прояву: змішання кодів обмежується одним реченням, тоді як перемикання коду охоплює ширші контексти. К. Майєрс-Скоттон наголошує на прагматичній маркованості перемикання, а М. Клайн пропонує розрізняти трансференцію (перенесення мовних одиниць) і трансверсію (перехід на іншу мову), що дозволяє глибше класифікувати міжмовні взаємодії.

Перемикання коду часто слугує стилістичним засобом для створення контрасту на парадигматичному рівні, тоді як іншомовні вкраплення (наприклад, французькі фразеологізми в англійських текстах) виконують емоційно-естетичну функцію, збагачуючи виражальні можливості мови.

Перемикання коду в рекламі та медіа часто використовується для адаптації до соціального тиску та максимізації експресивних засобів. Наприклад, заміна англійських фраз французькими (як-от «*Quelle horreur*» замість «*Oh my god*» чи «*du jour*» замість «*of the day*») підкреслює стилістичну виразність і культурну компетентність мовця.

Змішання кодів відображає природну інтеграцію мовних елементів у глобалізованому медіапросторі, сприяючи створенню нової міфології, що поєднує локальні та глобальні цінності.

Подальші дослідження можуть зосередитися на порівнянні французької реклами з рекламними наративами інших європейських країн (наприклад, Німеччини, Італії чи Іспанії), щоб виявити спільні тенденції та унікальні особливості у формуванні національної ідентичності в умовах глобалізації.

Список літератури:

1. Анісімова А. І., Попова І. С. Інтерференція і перемикання мовного коду: хрестоматія. Д. : ЛІРА, 2016. 227 с. URL: <http://dimtegu.tsu.ge/doc/13.pdf>. (дата звернення: 01.11.2022)
2. Брага І. І. Перемикання кодів: основні напрями соціолінгвістичних досліджень. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського*. Серія «Філологія. Соціальні комунікації» Том 25 (64) № 1. Частина 1. 2012. С. 238–242.
3. Головач Т. М. Екзотизми як маркери міжкультурної комунікації (на матеріалі сучасних англомовних медіатекстів): дис. ... канд. філол. наук. Львів, 2016. 239 с.
4. Auer P. From Code-switching via Language Mixing to Fused Lects: Toward a Dynamic Typology of Bilingual Speech. *International Journal of Bilingualism*, 3(4), 1999. Pp. 309–332.
5. Auer P. Introduction: bilingual conversation revisited. *Code-switching in conversation: language, interaction and identity*. London: Routledge, 2002. Pp. 1–24.
6. Clyne M. G. Transference and triggering Observations on the language assimilation of postwar German-speaking migrants in Australia. The Hague: Martinus Nijhoff, 1967. 149 p.
7. Clyne M. Constraints on code switching: how universal are they? *Linguistics*, No. 25, 1987. Pp. 739–764.
8. Clyne M. Dynamics of language contact. English and immigrant languages – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. Pp. 282.
9. Haugen E. The analysis of linguistic borrowing. *Language* 26, 1950. Pp. 210–231.
10. Gumperz J. J. Cognitive Aspects of Bilingual Communication. Pp. 233–243.
11. Li Wei. The «Why» and «How» Questions in the Analysis of Conversational Code-Switching: Code-Switching in Conversation: Language, Interaction and Identity. London: Routledge, 1998. Pp. 156–176.
12. Matras Y. Grammaticalisation and language contact. In: Narrog, Heiko, & Heine, Bernd. *Handbook of grammaticalisation*. Oxford: Oxford University Press, 2011. Pp. 279–290.
13. Myers-Scotton C. Duelling languages. Grammatical structure in Codeswitching – Clarendon Press, Oxford, 1993. P. 304.
14. Myers-Scotton C. *Contact linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 2002. Pp. 356.
15. Poplack S. Code-Switching (linguistic). *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*. Amsterdam: Elsevier, 2001. Pp. 2062–2065.
16. Sridhar S. N., Sridhar K. The syntax and psycholinguistics of bilingual code-switching. *Canadian Journal of Psychology*, 34, 1980. Pp. 407–416.
17. Treffers-Daller J. *Mixing Two Languages: French-Dutch Contact in a Comparative Perspective*. Berlin: Walter de Gruyter, 1994. 300 p.

Zadorozhna I.P., Kosovych O.V. CONTEMPORARY TRENDS AND THEORETICAL APPROACHES TO THE STUDY OF CODE-SWITCHING AND CODE-MIXING IN THE CONTEXT OF BILINGUALISM

The article investigates key aspects of code-switching and code-mixing phenomena in contemporary linguistics, focusing on their theoretical distinction and practical application in bilingual contexts. It analyzes major approaches to defining these concepts, particularly the formal and pragmatic criteria proposed by leading scholars such as S.M. Sridhar, C. Myers-Scotton, and M. Clyne. The study establishes that code-switching is characterized by the deliberate and marked use of two or more languages to express communicative intentions, often to emphasize social status, education, or cultural affiliation.

In contrast, code-mixing is identified as a fluid, unconscious process conditioned by typical usage in bilingual environments, without a necessary pragmatic purpose. The study compares S.M. Sridhar's perspective, which distinguishes these phenomena based on formal criteria (code-mixing occurs within a single sentence, while code-switching extends beyond it), with C. Myers-Scotton's emphasis on the markedness of code-switching. Additionally, M. Clyne's proposal to introduce the terms "transference" (the transfer of linguistic units) and "transversion" (a shift to another language) is examined, along with his classification of 12 types of interlingual transference, encompassing morphological, syntactic, and semantic dimensions.

The sociolinguistic and pragmatic dimensions of code-switching are analyzed, particularly its role as a tool for stylistic contrast at the paradigmatic level. Code-switching is also recognized as a specific form of interference or a means of language enrichment through borrowing, contributing to the formation of hybrid cultural identities in a globalized media landscape.

The study evaluates examples from English-language sources (Vogue, Tatler, Cosmopolitan) that illustrate the use of French phraseological units to create stylistic effects and highlight cultural competence. It is noted that code-mixing reflects the natural integration of linguistic systems in bilingual contexts. The article proposes

directions for future research, including comparative analyses of code-switching and code-mixing across various genres (advertising, literature, social media), refinement of terminology, and exploration of their impact on shaping contemporary cultural narratives in a globalized world.

Key words: *code-switching, code-mixing, bilingualism, markedness, transference, transversion, pragmatics, sociolinguistics, borrowing, stylistic contrast.*

Дата надходження статті: 10.10.2025

Дата прийняття статті: 10.11.2025

Опубліковано: 29.12.2025